

Ali Lewis

De  
schoenen  
van mijn  
broer



the house of books

*Oorspronkelijke titel*

Everybody Jam

*Uitgave*

Andersen Press Limited, London

Copyright © 2011 by Ali Lewis

Copyright voor het Nederlandse taalgebied © 2012 by The House of Books,  
Vianen/Antwerpen

*Vertaling*

Marjet Schumacher

*Omslagontwerp*

WWW.AMVP.NET Annemarie van Pruysen

*Omslagfoto*

© Arcangel/Hollandse Hoogte

*Foto auteur*

Nigel Whitfield

*Opmaak binnenwerk*

ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 3389 3

D/2012/8899/18

NUR 302

[www.thehouseofbooks.com](http://www.thehouseofbooks.com)

All rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

# een

**I**k wist allang hoe een baby gemaakt werd. Ik had vaak genoeg dieren zien vogelen om te snappen hoe het werkte. Maar nu zou mijn oudere zus, Sissy, er eentje krijgen, en daarom keken we niet naar elkaar, maar alleen naar haar buik. Ik had het iedereen zien doen. Papa staarde er elke avond naar, onder het tafellaken tijdens het eten, alsof het het journaal was.

Sissy was veertien, één jaar ouder dan ik, en iedereen zei dat dat te jong was, maar niemand wist met wie ze had liggen vogelen. Toen ze in de paasvakantie thuiskwam van kostschool, moest ze alsmaar overgeven. Je kon 's morgens de badkamer niet gebruiken om naar de wc te gaan, omdat zij daar over haar nek stond te gaan. Op een ochtend was ik zo wanhopig dat ik op de deur bonsde en tegen haar zei dat ze op moest schieten, maar het enige wat ik hoorde, was dat ze stond te kokhalzen en te hoesten, gevolgd door een kletterend geluid. Uiteindelijk rende ze de badkamer uit, rechtstreeks naar haar

slaapkamer, en sloeg de deur met een klap achter zich dicht. Alsof het mijn schuld was.

Eerst dacht mama dat Sissy een gemeen virus had opgelopen op school. Ze gaf haar crackertjes en geroosterd brood om te proberen haar maag tot rust te brengen. Maar toen Sissy een paar weken thuis was en zich nog steeds elke ochtend in de badkamer opsloot, hoorde ik mama tegen tante Veronica zeggen dat *het kwartje was gevallen – ze is verdomme al drie maanden heen*. Ik wist niet precies wat dat betekende, maar ik denk dat ze erachter was gekomen dat Sissy niet echt ziek was.

Toen, op een avond tijdens het eten, zat Sissy op haar gebruikelijke plek aan tafel, maar haar ogen zagen er roder uit dan anders. Ze was een enorme muts sinds ze thuis was gekomen. Overgeven, op haar kamer blijven, en alsmaar huilen; dus ik besteedde er geen aandacht aan. Maar toen we allemaal zaten te eten, zag ik dat Sissy haar eten heen en weer schoof op haar bord. Het was biefstuk, dus ik zei dat ik het wel wilde opeten als zij niet hoefde. Ik weet niet waarom, maar toen papa zijn mes en vork neerlegde en naar mama keek, voelde ik me een beetje zoals toen ik hoorde dat Jonny een ongeluk had gehad. Ik dacht dat de biefstuk die ik naar binnen had zitten proppen er net zo hard weer uit zou komen. Ik keek naar Jonny's foto op de piano en wenste dat ik ernaartoe kon rennen om hem aan te raken.

Papa zuchtte en keek de tafel rond, haalde vervolgens diep adem en staarde naar Sissy. Toen hij uitademde, zei hij dat het misschien goed was als we allemaal wisten dat Sissy zwanger was. Toen keek hij weer naar zijn bord en nam nog een hap van zijn biefstuk. Ik verslikte me bijna in mijn aardappel-puree, maar de boerenknechten, Lloyd en Elliott, zeiden niets.

Ze aten gewoon heel snel hun bord leeg en ging naar buiten om een biertje te drinken. Ik staarde naar Sissy, die alweer zat te huilen.

Toen mama vroeg of iemand nog wat groente wilde, schrok ik me een hoedje. Niemand gaf antwoord. Ik denk dat niemand meer honger had. En toen zei Emily, mijn jongere zusje: ‘*Wat is dat, sjanger?*’ Zij is echt hopeloos. Ze is zeven en ze kan werkelijk niks. Ze praat aan één stuk door over de flessenkalfjes, maar ze gaat ze nooit voeren. Ze wil ze alleen maar aaien en ze stompzinige namen geven.

Mama zuchtte en sloeg een arm om Emily’s schouders terwijl ze uitlegde dat *zwanger* betekende dat Sissy een baby zou krijgen. Emily’s ogen werden heel groot en ze kreeg een domme glimlach op haar gezicht toen ze zei: ‘Een échte?’ Alsof het iets leuks was.

Niet lang daarna werd ons gezegd dat we moesten helpen afruimen en naar onze kamer moesten gaan. Toen kwam er een knallende ruzie. Ik kon alles verstaan door de muur tussen mijn slaapkamer en de eetkamer heen. Het was de eerste ruzie in ons huis sinds lange tijd. Ik denk dat het de eerste ruzie was sinds Jonny’s ongeluk. Het begon met papa en mama die op hun normale toon tegen Sissy aan het praten waren, maar toen gingen ze schreeuwen. Ze wilden weten met wie ze had liggen vogelen, maar dat wilde ze hun niet vertellen. ‘Toe nou, Sissy, wie is het?’ smeekte mama. ‘Vertel het ons maar, alsjeblieft, liefje.’

Toen kwam papa tussenbeide. ‘Het komt uiteindelijk toch allemaal uit, dat is altijd zo met dit soort dingen, dus je kunt ons allemaal net zo goed de moeite besparen en het gelijk vertellen. Is het een van de jongens van school? De kleine schoften.’

‘Waarom wil je het ons niet vertellen?’ vroeg mama. ‘Weet hij dat je zwanger bent?’

Ik denk dat papa het zat was om op antwoord te wachten, want toen zei hij: ‘Godallemachtig, vertel ons gewoon wie het is. WIE IS HET?’ Ik denk dat hij toen op de tafel sloeg, want er klonk een harde klap, en vervolgens begon Sissy te janken.

Mama zei: ‘Derek, laat dat,’ en op hetzelfde moment schraapte er een stoel over de houten vloer. Ik hoorde voetstappen, en Sissy’s slaapkamerdeur werd dichtgeslagen. Papa zei: ‘Als ik hem vind... dan zal hij ervan lusten, de kleine schoft!’

Mama zei: ‘Ach, hou toch je mond, Derek!’ Toen begonnen ze pas echt ruzie te maken. Ik trok het dekbed over mijn hoofd en beeldde me in dat ik Jonny’s foto in mijn hand had.

Daarna leek Sissy nog veel meer te janken dan daarvoor. Ze kwam bijna nooit uit haar kamer, en als ze dat wel deed, kreeg ze altijd ruzie met papa en mama. Sissy was altijd best oké geweest; ze was niet zoals de meisjes die je op tv ziet, onnozel en bezig met domme dingen, zoals poppen of make-up. Ze kon beter motorrijden dan ik en ze kon ook behoorlijk goed schieten. Niet zo goed als Jonny, natuurlijk. Ik weet niet, het was alsof zij me van alles vertelde; over dingen die niemand anders me wilde vertellen. Zij was degene die me vertelde over toen de *flying doctors* kwamen voor Jonny – en over al het bloed.

Maar toen ze eenmaal zwanger was, werd dat allemaal anders. Ze praatte niet meer met me – niet echt. Ik denk dat ze met niemand meer echt praatte. Het enige wat ze deed, was huilen. Ze jankte toen ik haar een stomme trut had genoemd omdat ze mijn wickets had gejat. Ik had er ik-weet-niet-hoe-lang naar lopen zoeken, en kwam er toen achter dat zij ze had gebruikt om het hek van de kippenren mee dicht te klemmen.

Als ik haar vroeger voor zoiets had uitgemaakt, zou ze me een lamme arm hebben geslagen.

Toen ze eenmaal *drie maanden heen* was, werd alles anders. Ik mocht Sissy niet slaan. Zelfs niet als ze onwijs irritant tegen me deed, zoals toen ze eten van mijn bord jatte. Vroeger zou ik haar een klap hebben gegeven, of ik zou haar een lamme arm hebben geslagen of zo, maar vanwege de baby kreeg ik op mijn donder, alleen omdat ik haar uitschold. Papa zei dat ik aardiger tegen haar moest zijn omdat ze moeder zou worden. Ik weet niet waarom de regels ineens anders werden, alleen omdat ze drie maanden heen was. Ik vroeg papa ernaar en hij zei: ‘Zo is het nou eenmaal, oké?’ Alsof ik degene was die zich in de nesten had gewerkt.

## twee

Soms, als ik iedereen helemaal zat was, ging ik naar mijn slaapkamer en dan ging ik op Jonny's bed zitten. Hij was vijftien toen het ongeluk gebeurde. Dat was het moment waarop alles zo'n beetje stopte. Nou ja, niet echt stopte. Het was een beetje zoals toen de pick-uptruck drie lekke banden had, of toen de bank belde, of toen er iets anders misging. Altijd als zoiets gebeurde, hielden we ons gedeisd totdat papa en mama het hadden opgelost. We maakten ons min of meer onzichtbaar zodat we niemand tot last waren. Met de meeste dingen duurde dat een paar uur, of misschien een dag als het iets heel ergs was, zoals toen de generator kapot ging. Alleen met Jonny's ongeluk, dat konden ze niet oplossen, denk ik, waren we al een tijdje onzichtbaar.

Daarom hield ik onze kamer graag precies zoals Jonny het altijd fijn had gevonden, zoals hij hem had achtergelaten. Er mocht niemand aan zijn spullen komen. Niemand. Mama had het één keer geprobeerd. Ze kwam onze slaapkamer bin-



nen, een paar weken voordat we erachter kwamen dat Sissy zwanger was. Ze kwam de kamer binnen om te zien of ik nog wasgoed had, en terwijl ze een paar dingen van de grond raapte, zei ze dat het haar een goed idee leek om eens *na te gaan denken over het uitzoeken van Jonny's spullen*. Ik weet niet wat ze daarmee bedoelde. Er viel niets uit te zoeken; zijn spullen bleven waar ze waren, zoals hij het graag had. Toen ik dat aan haar uitlegde, legde ze de spullen die ze had opgeraapt neer en zei dat ze niet bedoelde dat we dingen weg moesten gooien, maar gewoon het bed verschonen en een beetje opruimen. Ik stond op en schreeuwde: 'Echt niet,' tegen haar. Mama draaide zich om en keek even naar me, hief toen haar handen in de lucht en liep de kamer uit. Ik denk dat ze wel wist dat ik gelijk had.

Jonny's ongeluk gebeurde ongeveer zes maanden voordat we het ontdekten van Sissy en de baby. Doordat ze zwanger was, leek iedereen het te vergeten van Jonny, alsof hij er nooit was geweest of zo. Alsof het hun een excuus gaf om niet meer aan hem te denken. Dus ze misten hem niet, denk ik. Alles ging alleen nog maar over haar en die baby. Ik kon het niet uitstaan. Ik wilde niet dat Jonny onzichtbaar was. Er stond een foto van hem op de piano en ik vond het fijn om die aan te raken, als ik kon elke dag. Ik denk dat ik ermee begonnen ben omdat ik wilde onthouden hoe hij eruitzag. Ik weet het niet precies, maar ik voelde me er gewoon beter door. Net zoals het laten staan van al zijn spullen zoals hij ze had achtergelaten. Als ik ze had gepakt om ze te bekijken, zette ik ze altijd weer terug. Ik zette ze nooit bij mijn eigen spullen. Dat zou verkeerd zijn geweest, een soort stelen.

Een paar dagen nadat we het hadden ontdekt van Sissy,

sloop ik stiekem de keuken binnen in de hoop een paar koekjes te kunnen pakken zonder dat mama me betrapte. Maar ik kwam niet ver, want ze was in de keuken aan de telefoon. Ze zat druk te kakelen tegen tante Ve in Alice Springs. Ik wist dat zij het was, want zij was de enige die ooit belde. Ik bleef een poosje rondhangen terwijl ik me afvroeg of ik misschien stiekem het voorraadhok binnen zou kunnen sluipen zonder dat mama het merkte. Op dat moment zei ze tegen tante Veronica dat *Sissy drie maanden heen was, dus het moest ergens rond Kerstmis gebeurd zijn.*

Ik liet me op de grond zakken en overwoog om naar het voorraadhok te kruipen zodat ze me niet zou zien. Toen zei mama: ‘Ik weet het niet, lieverd, we kunnen ons niet voorstellen dat het Elliot of Lloyd zou kunnen zijn – ik bedoel, werkelijk. Het zijn fatsoenlijke knullen, vooral Elliot.’ Ik denk dat tante Ve Elliot en Lloyd niet zo goed kende, want het was onmogelijk dat zij met Sissy hadden liggen vogelen. Onmogelijk. Om te beginnen waren ze veel ouder dan zij. Toen werd mama boos op tante Ve, dus ik verroerde geen vin en bleef op mijn buik op de grond liggen om te luisteren. Mama werd nooit boos op tante Ve. Ze zei iets van: ‘Over mijn lijk, dat zouden we nooit kunnen, we zouden het werkelijk niet kunnen! Na alles wat we al hebben doorgemaakt met Jonny. Ik kan niet geloven dat je zoiets oppert! En hetzelfde geldt voor de baby afstaan voor adoptie.’ Ik vond het helemaal niet zo’n slecht idee om de baby af te staan voor adoptie: ik bedoel, iedereen had er nu al een enorme lading stress van, terwijl de baby zelfs nog niet eens geboren was. Ik vond het het beste idee dat ik sinds tijden had gehoord, maar ik denk dat tante Ve haar excuses moet hebben aangeboden voor wat ze had ge-

zegd, want toen werd mama weer rustig en ze zei dat het haar speet dat ze zo boos was geworden. Haar stem werd heel zacht toen ze zei dat ze niet wist hoe we het moesten rooien als de baby eenmaal geboren was. Ze dacht dat ze misschien minder zou moeten gaan werken.

Toen stopte ik even met luisteren. Ik probeerde nog steeds te bedenken hoe ik over de grond het voorraadhok in kon kruipen, waar de koekjes bewaard werden, zonder dat mama me zou zien. Ik zat net te denken dat ik het er maar gewoon op moest wagen, toen mama het ergste van alles zei. Ze zei dat Sissy geen slechtere tijd had kunnen uitkiezen om een baby te krijgen. ‘We zitten midden in de veetelling in de maand dat ze is uitgerekend,’ zei ze.

De veetelling is het allerleukste van het runnen van een veehouderij. Dan drijven we al het vee bij elkaar en beslissen we welke dieren er geslacht moeten worden en welke dieren nog een jaar op de boerderij mogen blijven. Het gebeurt maar één keer per jaar, en dit zou mijn laatste keer worden voordat ik in Alice naar kostschool zou gaan. Ik wilde niet dat Sissy en haar baby het zouden verpesten. Ik kon er niks aan doen, ik was zo kwaad dat ik de koekjes op slag vergat en overeind sprong en tegen mama begon te schreeuwen. Ik riep dat het niet eerlijk was – Sissy en die baby verpesten alles. Mama schudde haar hoofd naar me en vroeg aan tante Ve of ze een ogenblikje had. Ze legde haar hand over de hoorn en zei tegen me dat ik me niet zo moest aanstellen en naar mijn kamer moest gaan, om me vervolgens de rug toe te keren en weer verder te praten tegen tante Ve. Ik hoorde haar zeggen: ‘O, niks, gewoon Danny die weer eens tekeer gaat om niets, zoals gewoonlijk.’ Daar werd ik nog veel kwader van. Ik stormde naar mijn kamer, sloeg

de deur achter me dicht en scheurde een paar bladzijden uit Jonny's veeboek. Ik weet niet waarom. Achteraf had ik spijt, dus ik stopte ze er weer in. Niemand heeft het ooit gemerkt.

Sissy kon niet terug naar kostschool in Alice Springs, dus in plaats daarvan moest ze met Emily en mij naar de thuischool op de boerderij. Daar leren we rekenen en schrijven en dat soort dingen. De thuischool is een oude schuur die papa heeft opgeknapt toen Jonny en Sissy klein waren. Het is niks bijzonders: hout met een metalen dak, dus als het regent, is het zo'n herrie dat je de les niet meer kunt verstaan. Niet dat het de laatste tijd nog geregend had, niet echt. Als het echt ging regenen, liepen de rivieren helemaal vol en overstroomden zelfs een beetje. Maar dat was in geen tijden meer gebeurd. We hadden niet genoeg regen gehad om de grond echt nat te maken, al een paar jaar niet meer. We hadden één klein buitje gehad, maar papa beweerde dat hij het beter kon door gewoon op de grond te spugen.

Hoe dan ook, we gingen elke ochtend om zeven uur naar de thuischool, tot het middaguur, wanneer het te warm werd om je nog te kunnen concentreren. We gingen naar de thuischool tot we dertien werden. Daarom zou ik na de kerst naar de kostschool gaan waar Jonny en Sissy naartoe gingen. Ik denk dat Sissy er daarom niet zo blij mee was dat ze weer naar de thuischool moest. Ze moet zich een beetje onnozel hebben gevoeld omdat ze bij ons moest zitten, ook al had ze haar eigen schoolwerk. Ze liep er elke dag naartoe met een gezicht alsof iemand haar had geslagen. Ik zei geen woord tegen haar, maar Emily wel – altijd over de baby en hoe ze hem of haar zou noemen. Ze waren allebei zo ontzettend stom.

Bobbie was al meer dan een jaar onze juf. Ze hielp ons met het leren van dingen met behulp van een radioprogramma dat *School of the Air* heette. Het is voor kinderen zoals wij die wonen op plekken zoals Timber Creek, te ver weg van een normale school. Timber Creek Station ligt ruim driehonderd kilometer ten westen van Alice Springs, midden in de Tanamiwoestijn in het Noordelijk Territorium. De dichtstbijzijnde steden zijn Warlawurru, vijftig kilometer ten zuiden van de boerderij, en Marlu Hill, veertig kilometer naar het noorden. Maar dat zijn steden voor Zwartjes. Mama werkt op het kantoor van de gezondheidskliniek in Marlu Hill, dus zij rijdt er elke dag naartoe, en er is daar wel een school, maar die is alleen voor de kinderen van Zwartjes. Soms noemen we hen *gins*, als in Abori-GIN-al.

Bobbie was tweeëntwintig en afkomstig van een boerderij in Victoria. Ze woonde in een van de oude bijgebouwen op de boerderij. Papa had de helft ervan verbouwd tot slaapkamer voor haar, en ze had haar eigen douche en alles. Wij mochten daar niet komen. Het was verboden terrein. Bobbie had behoefte aan *haar eigen ruimte en privacy*. Ik weet niet waarvoor. Het enige wat ze 's middags deed, was lezen of tv kijken. 's Morgens was ze bij ons op de thuisschool.

We hadden een paar mensen die voor ons werkten op Timber Creek Station. Het was ruim vijfentwintighonderd vierkante kilometer woestijn en we hadden een paar duizend stuks vee, dus papa kon het niet in zijn eentje af. Daarom hadden we Elliot en Lloyd. Elliot was al het langst bij ons, en hij was heel aardig; een beetje stil, maar een keiharde werker. Hij wist wat hij deed. Ik weet dat papa hem erg graag mocht, hij vond hem *heel betrouwbaar*. Elliot kwam van een eindje ver-

derop, uit de buurt van Tennant Creek. Zijn ouders hadden daar een boerderij, maar hij was de jongste van vier broers, en er was niet genoeg werk voor hen allemaal. Hun boerderij was ietsje kleiner dan de onze, en omdat hij de jongste was en zijn oudere broers daar al werkten, moest hij ergens anders een baan zien te vinden. Ik heb ooit een keer tegen hem gezegd dat ik dat niet eerlijk vond: het was niet zijn schuld dat hij de jongste was. Ik zei dat ze strootjes hadden moeten trekken of kop of munt hadden moeten doen of zo. Maar hij glimlachte alleen maar en haalde zijn schouders op. Dat was Elliot ten voeten uit – hij maakte nooit ergens een punt van.

Lloyd was anders, hij was heel groot en sterk, en dat was heel handig, maar papa vond dat je hem goed in de gaten moest houden, omdat hij niet al te snugger was en een opvliegend karakter had. Hij was nog niet zo lang op Timber Creek. Hij was kort voor Jonny's ongeluk gekomen en hij was een Top Ender – wat betekende dat zijn ouders ergens in de buurt van Darwin woonden. Onze burens, de Crofts, die een boerderij hebben op tachtig kilometer ten oosten van ons, hadden via via gehoord dat Lloyd werk zocht en hadden geopperd dat papa hem in dienst moest nemen. Op dat moment had papa zo zijn twijfels gehad. Hij vond het niet prettig dat de oude Dick Croft *zijn grote neus in onze zaken stak*. Papa vond dat we niemand nodig hadden, maar mama zei dat ze vond dat papa te hard werkte en dat het goed zou zijn voor Elliot om een kameraad te hebben op de boerderij. Ze vond het eenzaam voor Elliot. Papa was het met haar eens en zei dat hij Elliot niet kwijt wilde raken, hij vond dat hij *zijn gewicht in goud waard was*. Dus papa dacht er eens over na, en nadat hij Lloyd had ontmoet, vond hij het volgens mij wel handig

om hem erbij te hebben. En toen, na Jonny's ongeluk, kwamen we min of meer één man te kort, dus ik denk dat papa heel blij was dat hij Lloyd in dienst had genomen.

De Crofts waren al jarenlang onze burens en goed bevriend met mijn familie. Ze runden een veeboerderij genaamd Gold River, die aan de oostkant van ons land lag. Emily vroeg ooit een keer aan Dick waarom zijn opa de boerderij zo had genoemd. Hij aarzelde even en zei toen: 'Tja, ik denk dat mijn opa een optimist was.' Later zei Emily: 'Danny, wat doet een optimist?'

Alle rivieren in onze omgeving stonden al zo lang droog vanwege de aanhoudende droogte, dat ze allemaal een soort goudkleur hadden, net als de rest van de woestijn. Misschien was er destijds ook een aanhoudende droogte geweest.

Mijn overgrootvader had Timber Creek Station gekocht nadat de vorige eigenaar, Arthur Simpson, in 1930 was gestorven. Sindsdien, zei papa, werkten Dawsons en Crofts er zij aan zij om hun brood te verdienen in de woestijn. Mijn overleden opa, Alex Dawson, was altijd goed bevriend geweest met Dick Croft. Dick was heel aardig, maar hij begon nu wel erg mager te worden, als een dode boom met kleren aan. Hij reutelde alsof er een erwtje bleef hangen in zijn keel, en als hij praatte, piepte hij net zoals ik altijd deed als ik op het erf achter een stier aan rende – alleen had Dick geen inhalator om het te stoppen. Ik heb een keer aan Dicks zoon, Greg, gevraagd wat er mis was met zijn vader; hij zei alleen maar: 'Te veel sigaretjes.'

Greg rookte. Je kon onwijs met hem lachen. Op een keer vertelde hij ons deze mop: *Wat is het verschil tussen gin en hon-denstront? Een van de twee wordt uiteindelijk wit en verliest zijn*

*geur.* We lagen allemaal dubbel. Na Jonny's begrafenis gaf Greg me een hoed. Het was een heel mooie: van leer. Hij zei dat het tijd werd dat ik me ging kleden als een échte veeboer. Hij had hem gekocht in Alice toen hij daar had afgesproken met zijn vrienden. Ze hadden flink de beest uitgehangen. Er was gevochten, en een van zijn vrienden was in elkaar geslagen.

Tante Veronica, de zus van mijn moeder, heeft een keer gezegd dat het tijd werd dat Greg *een goede vrouw* vond. Ik weet niet waarvoor. Greg runde Gold River samen met Ron, de man van zijn zus, Mary. Dick was te oud en versleten om veel werk te kunnen verzetten. Hij had een vriendin die Penny heette en die voor hem zorgde. Hij had haar ontmoet in een wegrestaurant. Ze was jonger dan Dick en had knalgeel haar. Mama zei dat het *uit een flesje kwam*. Ik weet niet waar Dicks vorige vrouw, Mavis, was. Er werd niet over haar gepraat. Mama zei dat Mavis ervandoor was gegaan met een of andere vent uit Katherine toen Greg en Mary klein waren. Dat betekende dat Dick in zijn eentje de boerderij moest runnen en voor hen moest zorgen. Gold River was ook groter dan Timber Creek. Ik denk dat Dick heel blij was toen hij Penny leerde kennen – het betekende dat hij niet meer alles alleen hoefde te doen. Toen ik dat tegen papa zei, knikte hij en zei dat hij dacht dat Penny *bij elke man wel weer een glimlach op het gezicht kon toveren*.

Gregs zus Mary zei nooit zo veel, maar mama vond haar heel aardig. En iedereen mocht haar man Ron heel graag. Toen ze gingen trouwen, hielden de Crofts een grote barbecue. Er was massa's eten en ook een band. We mochten allemaal heel laat opblijven. Zelfs Emily.

De Crofts waren fantastisch geweest na wat er met Jonny



was gebeurd en alles, maar ze hadden ook hun eigen boerderij te runnen, en we konden niet voortdurend op hun hulp blijven rekenen. Ik hoorde mama tegen papa zeggen dat ze zich zorgen maakte omdat ze niet wist hoe we het moesten rooien. Ze had het over de toekomst en dat alles anders zou worden met een baby op komst en zonder Jonny. Ik denk dat iedereen had gewacht op het moment dat Jonny klaar zou zijn met school en op de boerderij zou komen werken. Hij zou papa's *rechterhand* worden. Ik was daar een beetje pissig over – ik weet wel dat ik jonger was, en als ik naar kostschool zou gaan in Alice, zou ik er niet zo vaak meer zijn, maar ik wist wel een heleboel over het runnen van de boerderij. Ergens wilde ik schreeuwen tegen hen zodat ze niet zouden vergeten dat ik er ook nog was, en ergens wilde ik ook nooit meer met hen praten. Maar toen zei mama iets waardoor ik me nog veel rotter voelde. Ze zei dat ze een extra paar handen nodig had in het huishouden en om voor de *kleintjes* te zorgen. Ze noemde Jonny of Sissy nooit *kleintje* toen ze dertien waren. Ze zei tegen papa dat ze een au pair nodig had, en hij zei oké.